

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm||
Qvadrpedvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLV.

VD18 90528808

Caput II. De Testudinibus in specie.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10966

De Testudinibus in specie.

ARTICULUS I.

De Testudine terrestri.

Quatuor testudinum genera ex Plinio supra posuimus. Sed haec ad duo, *Terrestres* nempe et *Aquaticas*, optime reduci possunt. *Terrestres* alii *montana*, *silvestris*, *campestris*, *agrestis*, et *nemoralis* dicitur. Graeci *χερσαία*, Nicander *ἄπειν*, Oppianus *ἄπειν* vocat.

Descriptio Luteis et nigris maculis instar salamandrae in tergore distinguitur, cortice superiore marinam valde aemulatur. Foemina a mare in eo differt, quod inferiorem testam planam habet, quae mari concava, et semper ponderosior observatur. Interiora sic M. Aurelius Severinus describit. Principio inquit, ablato cortice inferiore statim adparuere duo *musculi* anteriores moventes, ut adparent brachia, utrinque unum, quamquam uterque distinctus videtur in duo, quorum maior est exterior, minor vero interior. Oblique descendunt quasi ab axillis brachiorum, nascentes a membrana adhaerente cortici, et desinentes in tendinem acutum. Figura ipsorum oblonga, rotunda, quasi plantae manus, infra hos musculos tum parte dextra, tum sinistra sex alii visuntur oblongi, flexores fortasse brachiorum, duo totidem adparent musculi deducti ad femora, nascentes ab externa dicta membrana corticis, qui tertio sunt minores brachialibus, neque in tendinem desinunt, ut illi, sed carnosiores sunt, quod inferantur femoribus. *Spina* compacta est et valide innexa cortici, per longitudinis medium. Infra *caput* medio lato digito descendunt duo musculi a lateribus positi, ipsum intra trahentes, cum duobus aliis paullo inferioribus, quatuor isti oblongi maxime omnes. *Iecur* parte dextra et sinistra aequali magnitu-

dinebipartitum. Gibbum externe, cavum interne, sed dextra interne inaequalis veluti praerupta rupis, complectens miro artificio ventriculi orificium inferius et portionem duodeni, sinistra complectens maiorem ventriculi cavitatem, excavato quodam supercilio similis. *Cystis fellis* dextra in fibra hepatis profunde condita, *ventriculus* ad humanum vel suillum maxime accedens, sed postquam in intestina perducitur, tres amplas habet cavitates, in quibus totidem perfici coctiones et transmutationes asumptorum videntur. In prima, herbacea materia, in secunda item, sed elaboratior, et hinc externe adhaerebat *lien* rotundior et ater, in tertia materia quaedam subliquida et albissima, similis mansae castaneae, sed dilutae. Aperta est coniectura, servire hanc in locum vesicae, quae eiaculatur quandoque humorem album, veluti gallinae solent. Ampla est haec et castaneae figuram aemulatur, tenuissima est et amplo canali, quantum est intestinorum extremum similis, cui correspondet parte inferiore. Haec valide adhaerescit peritoneo atque immediate illi incumbit. *Intestinum rectum* in fine habet processus illos laterales, qui sunt gallinaceis omnibus, sed divisos tamen et in latera longe productos, usque ad renum viciniam. Cum his pone sunt *ovorum* utraque parte productiones, *Mesenterium* amplis satis venis intextum. *Cor* rotundae figurae, sed non exactae, ut lenticulam referat; colore subalbidum, intus uno sinu cavum, situm supra iecur statim. *Aspera arteria*, quae dignissima omnino est observatio, paullo post initium

Dd

tium

Ambrosin.
Ovip. d.
git. l. 2. c.
2.

Nomen.

Descriptio

Severin.
Zootom.
Democrit.
par. 4. P.
321.

tium bifida, quorum rami contorti. *Pulmones* parte superiore adhaerentes spinæ, substantiæ admodum raræ, non carnosæ, sed verius membranosæ, intextæ arteriæ asperæ, ramis velut rete quoddam implexum, colore subatro. Observanda dispositio ossis hyoidis et cartilaginis scutiformis. *Calvariae* testudinis marinae septum est, quod supernæ testudini extensum cerebri partes utrasque determinat præter cuiuslibet calvæ conformationem.

Locus. Vagantur plurimæ in Africae de-
Plin. H.N. fertis, ut et in Lybiae parte quadam,
l. 32. c. 4. Mauritania forte, ut Strabo scribit,
Pausan. in provinciis et in silvis Arcadum,
Arcadicis. teste Pausania, ex quibus lyrae olim
fabricabantur. Sed maximæ in insula
Dioscoridis in mari rubro habentur. De insula Mauritii superius
diximus.

Victus. In desertis quia inveniuntur, roscido
Bruier. duntaxat humore pasci quidam
Rei cib. l. iudicaverunt. Alii, olera germinare
22. c. 7. inchoantia, melopepones imprimis
et sesamum præcidere dicunt. Nicander
κωτισήνους, quod Cytiso, vel cytinis delectentur, vocavit. Edunt et lumbricos, et cochleas. Domi fursure et farina nutriuntur.

Generatio. Quantum ad *generationem*, fabulæ sunt ex Gerano muliere in gruem mutata et Nicodamante natam, immo potius Boei apud Athenæum iocus est. *Coeunt* ut superius diximus. *Ova* durioris testæ intusque bicolora enituntur, quæ terra contacta, repetitis vicibus incubant, foetumque sequenti anno ad partum educunt. Flantibus ventis concipere, quod apud Nicandrum habetur falsum, certius, cum foemina ad Venerem tarda sit, herba quadam a mare concitari, quod apud Aelianum invenitur.

Aelian. H. A Graecis non comedi, Bello-
A. l. 5. c. 32. nius auctor est. Hungari quidam
Vus, in cum Clusium carnem unius degustasse
cibus. vidissent, morituros putabant. In India frequentissime mensis inferuntur. Augusto et Septembri, quod tempore segetum pinguiores sint, quidam laudant. Scappius

a mensè Februario ad Maium foeminas optimas, quod tum ovorum plenæ sint, scribit, a Iunio ad autumnum mares. Sunt, qui ex aliato eas mirum in modum commendant. Hodie, *verba sunt Ambrosini*, Bononiae, testudo terrestris et præsertim foemina decollatur, et toto effuso sanguine elixatur, donec tegmina a carne eximi possint. Postmodum intestina non abiciuntur, sed ab excrementis absterfa abluuntur, deinde una cum carne testudinis, croco, pulveribus aromaticis, pineis, passulis, in vino malvatico diligenter coquuntur, et mensis inferuntur. Plura apud Scappium et Ambrosinum vide.

De usu in medicina ita *Plinius*: *Vus in Medicina.*
Terrestrium caro suffitionibus propriae, Magicisque artibus refutandis, et contra venena salutare produntur. In Africa amputato capite pedibusque, pro antidoto dari dicuntur, et ex iure in cibo sumtae, strumas discutere, ac lienes tollere, item comitiales morbos. *Sanguis* earum claritatem visus facit, suffusionesque oculorum tollit, et contra serpentina omnium, et araneorum, ac similiarum, et ranarum venena auxiliatur, servato sanguine in farina pillulis factis, et cum opus sit in vino datis. *Felle* testudinum cum Attica melle glaucomata inungi prodest, et scorpionum plagae instillari. *Tegumenti* cinis, vino et oleo subactus, pedum rimas ulceræque sanat. *Squamæ* a summa parte derasæ, et in potu datae Venerem cohibent. Eo magis hoc mirum, quoniam totius tegumenti farina, accendere traditur in libidinem. *Vrinam* earum aliter, quam in vesica dissectarum inveniri posse non arbitror. Et interea hoc quoque esse, quæ portentosa Magi demonstrent, adversus aspidum ictus singulare, efficacior tamen, ut aiunt, cimicibus admistis. *Ova* durata illinuntur strumis, et ulceribus frigore aut adustione factis. Sorbentur in stomachi doloribus.

Ha-

Gal
EupDif
tia.
A. l.
15.Am
de
Ovi
c. 31
No
quaLo
Ges
qua
ped.Leo
l. 5.Aeli
A. l.
41.
Ari
A. l.

Placenus Plinius. Apud alios invenies, Syrupum ex testudinibus apud Bononienfes haberi, qui phthificis, emaciat, feliciter propinatur: apud Amatum Lusitanum ex eadem decoctum in destillationibus tussi, etc. describi, apud Veckerum, electuarium quoddam ad feminis acris reffressionem ex testudine componi. *Iecur* Galenus tritum, in pefso adversus uteri stragulatatum propinat.

Galen. in Euporist.

Differentiae. Aelian. H. A. l. 16. c. 15.

In India gignuntur maximarum glebarum magnitudine. Testas ex-

uunt, et quemadmodum vermes ex verminosis plantis, lignonibus extrahuntur. Pingues et suaves carnes habent. *Iaboti* Brasiliensibus, Testudinis terrestris species est, Lusitanis *Coegado do terra*. *Testa* nigra est tecta, cui multae figurae hexagonae sunt insculptae. *Rostrum* habet, ut reliquae. *Caput* et *crura* sunt fusca, verum maculis ex umbra variegata. *Iecur* huius saporis est optimi, et antecellit omnium animalium iecora suo sapore.

Maregra. Hist. Bras. fil. 1. 6. c. 15

ARTICULUS II.

De Testudine Aquatica.

PUNCTUM I.

De Testudine aquae dulcis et Lutaria.

Testudines aquaticas, in illas, quae in aqua dulci degunt, ad quas Lutariae bene referruntur, et illas, quae in mari, dividimus. *Aquaticam* Plinius murem aquaticum et *Emyda* vocavit, quod vocabulum alii ab *a*, alii ab *o* inchoant, et descendere a Graeco *μύς* videtur. Niphus Mydam, quandam testudinem colore luteo dixit. Graeci *ποτάμια χελώνια* vocant.

Locus. Gesner. de quadruped.

Leo Afric. l. 5.

Aelian. H. A. l. 12. c. 41. Aristot. H. A. l. 5. c. 33.

Degunt in aquis dulcibus, lacubus, et fluviis. Gesnerus in agro Tigurino, in exiguo lacu, prope Adelfingum inveniri scribit. In balneo aquae calidae, Constantinae vicino, quae fluens inter rupes longo lateque diffunditur, ingentem copiam haberi, Leo Africanus prodidit. Daemones a mulieribus illius civitatis appelluntur, iisdemque causas morborum adscribunt. Vagantur et in Gange ac Nilo fluviis ut Aelianus scripsit. Respirare etiam tum, apud Aristotelem habes. Tempore foeturae aquas deserere, et in locis siccis, scrobe effossa ova ponere, postmodum die trigesimo detegere, et foetum ad aquam continuo ducere, ex eodem habeo.

De huius usu in medicina sequentia nobis Plinius reliquit. Ex quarto genere testudinum, quae sunt in omnibus, divulsarum pingui cum aezoo herba tuso admixto unguento et semine lillii, ante accessiones si perungantur aegri, praeter caput, mox convoluti calidam aquam bibant, quartanis liberari dicuntur. Hanc testudinem decima quinta Luna capi oportere, ut plus pinguium reperiat. Verum aegrum decima sexta Luna perungi tradunt. Ex eodem genere testudinum *sanguis* instillatus crebros capitis dolores sedat, item strumas. Sunt, qui testudinum sanguinem cultro aereo supinarum capitibus praecisis, excipi novo fictili iubeant, ignem sacrum cuiuscunque generis sanguine illini, item capitis ulcera manantia et verrucas. Iidem promittunt omnium fimo panos discuti. Et licet incredibile dictu sit, aliqui tradunt tardius ire navigia testudinis pedem dextrum vehentia.

Plin. H. N. l. 22. c. 4.

Circa differentias Aquaticarum nihil fere occurrit, hoc unicum si exceperis, Indicae fluviatilis, non minorem esse testam, quam iustae magnitudinis scapham. Decem enim leguminum medimnos capit.

Aelian. H. A. l. 16. c. 14.

Lutaria.

De *Lutaria* etiam quaedam occurrunt. Videntur eam Graeci *χελώνη πηλαμίδα* vocasse, et per aphac-
 Plin. H. N. resin amyda. Latitudo ei in dorso
 l. 32. c. 4. pectori similis, nec convexo incur-
 va calice, ingrata visu. Stabulatur
 quidem in locis coenosis; sed ver-
 no tempore ad fluentes quoque a-
 quas proficiscitur. Vesica et reni-
 bus carere superius diximus, forte
 propter tegumenti mollitiem, hu-
 mor enim facile diffuere potest.
 Circa Ferrariam, in Gallia, Polo-
 nia, Hungaria et alibi multas con-
 spicis. De *Vsu* inter caetera haec
 Mizald. habet apud Ambrosinum *Mizaldus*.
 Cent. 4. Sunt, inquit, qui instantem gran-
 dinem observantes, manu dextra
 testudinem palustrem supinam circa

hortum vel agrum ferant, et reversi
 unde exierunt, illam humi depo-
 nant, eadem figura, ut animal nu-
 bem grandine praegnantem intuea-
 tur, hacque ratione eam amoliri ce-
 nantur. *Plinius* de ea ita. Ex hac *Plin. l. c.*
 quoque tamen aliqua contingunt,
 auxilia. Tres namque in succensa
 sarmenta coniectae, dividuntibus
 se tegumentis rapiuntur, tum evul-
 sae carnes earum, coquantur in
 aquae congio, sale modice addito,
 ita decoctarum ad tertias partes
 succus, paralyfin, et articularios
 morbos sentientibus bibitur. De-
 trahit item fel pituitas, sanguinem-
 que vitiatum. Siftitur ab eo reme-
 dio alvus aquae frigidae
 potu.

PUNCTUM II.

De Testudine Marina.

Ambrosin.
 de Digit.
 Ovip. l. 2.
 c. 4.
 Nomen.

Testudo marina, Plinio est *Mus
 marinus*; Graecis *χελυδρος* qua-
 si *χέλυς* *ένυδρος*, *θαλασσόνομος*, et *χέ-
 λων* dicitur, Germaniae et Flandriae
 piscatores et *Militem* vocant, quod
 scutum et galeam gestet, et *Bar-
 choram*, prodente Alberto, nomi-
 ne forte ab Ostracodermo corrupto.
 Idem adiicit *Zytyron* maris quod-
 dam animal a priscis *Militem* di-
 ctum, a capite cute rugosa et dura
 galeato, et quod de collo quasi scu-
 tum suspensum gestaret.

Descriptio

Terrestribus eas assimilat Pausa-
 nias, pedes et magnitudinem si ex-
 ceperis. Loco *dentium* habet os
 unum tam durum, ut crassos bacu-
 los unico ictu praecidat. Hinc ad-
 paret, Oppianum, qui ei crebros
 tribuit, de rostri marginibus potius
 intelligendum esse. *Oculi* fulgorem
 procul emittunt, *pupillis* candidissi-
 mis et splendidissimis, si Aeliano fi-
 des, instructae. *Pedes*, alae potius vi-
 dentur, quibus tanquam remis ad na-
 tandum utitur. Reliqua in obser-
 vationibus suis accurate profecutus
 est Severinus, dum inquit: Infe-
 riori primum cortice supinae huic
 cultro transversim separato atque

Oppian.
 Halient.
 l. 1.

Aelian. H.
 A. l. 4. c.
 28.

Severin.
 Zooto-
 miae De-
 mocris,
 p. 321.

ablato, visa membrana *peritonea*,
 totam anteriore parte vestiens, a
 iugulo ad pubem continua, corti-
 ci inhaerens, fibris quibusdam car-
 neis, praesertim parte thoracis;
omentum nullum, nullum *caecum*,
 sed *intestina* superne deorsum gracile-
 scentia, contra quam in caete-
 ris quadrupedis. Quin a summo
 oesophago, qui duplicati pollicis
 magnitudinem aemulatur, donec
 ad recti initia pertingit, perpetim
 minuitur cum tota membri crassitu-
 dine, tum tunicarum, quae tuni-
 cae duplices, externa nervosior,
 carnosior interna. Sed haec quo-
 que villosa et lentore quodam pin-
 gui madida, haud valde dissimilis
 a recto vaccae intestino bene sa-
 ginatae. Parte priore et primo du-
 ctu Oesophagi aculei crebri transver-
 sim positi maiores, quam in bovina
 lingua, quod certe mirabile et a Ron-
 deletio non observatum: Fabricati
 fortasse hi ad comminuenda alimen-
 ta, quae duriora ab hoc genere in-
 geri perhibent. *Vesica* cervix re-
 cto intestino intro respondens, ut
 utriusque recrementum uno du-
 ctu exitum habeat. *Lien* rotun-
 dus

Loos
 Pausa
 Attici
 Gener

Aristo
 A. l. 5.

Plin. l.
 l. 9. c.

Plutar
 l. Urr
 prude

Petrus
 Marry
 9. dec.

Plin. l.
 l. 9. c.
 Aristo
 A. l. 8.

Oppi
 Halie
 l. 1.

dus instar ovi, intestino superiori al-
 ligatus. *Renes* plani et oblongi,
 quasi ex parvis pluribus compositi.
Cor uvidum cum in vasis valde implexis
 in primo exortu. *Auriculae* magnae
 et pendulae tenui membrana praedi-
 tae ac nigrescentes. *Pulmones* am-
 pli, multo inferius, quam cor de-
 scedentes. *Cervix* inflexa cum cre-
 bris musculis, sed duo longissimi in-
 tro in corticem caput trahunt.

Locus. Habitant in salis aquis, et Pausa-
 nias circa Moluridem versari scribit.
Generatio. *Vidit*ant pisciculis, cochleis, et ad
 terram delatae gramina depascun-
 tur. Tempore *partus* terram petunt,

et ova circiter centum, secundum Ari-
 stotelem in serobe deponunt, a-
 vium cohortalium similia, eaque
 nonnisi noctu incubant. Postquam
 inhumavere, loco pedem imprin-
 munt, ut reduces agnoscant. Hoc

Plinius ita protulit. In terram egres-
 sae, in herbis pariunt ova, avium
 ovis similia. et ad centena numero.
 Eaque defossa extra aquas, et coo-
 perta terra, ac pavidam pectore et
 complanata, incubant noctibus. E-
 ducare foetus annuo spatio addit,

sed id de terrestri intelligendum. Ma-
 rinae quadraginta diebus excoquun-
 tur, et rumpuntur. In Americae
 parte quaedam ter centena et ultra
 humo obruta, quae a sole excocta,
 absque parentum adiumento pullu-
 lant, ut quasi exercitus testudinum
 fundi videatur, quod apud Petrum
 Martyrem legimus. Ad Naturam
 pertinet, quod extra aquam diu vi-
 vere non possint, quamvis vitulo-
 rum marinorum instar, in terra so-
 mnum quandoque capiant, quod,
 postquam partum noctu egressae, avi-
 deque saturatae lassantur, dum in
 superficie maris resupinatae dormi-
 unt, sonum quandam edunt, quod
 denique, quotiescunque solis radiis
 mari innatantes siccantur, ita, ut in
 gurgitem deferri nequeant, intere-
 unt. Eaedem dum aerem captant,
 caput exerunt, vitulorum marino-
 rum imitatione, et tantae sunt auda-
 ciae, ut tres homines adoriantur.
 Capite amputato non moriuntur
 confestim, sed oculos movent, et
 manus si admoveris mordent.

Armeniis olim a Patriarcha Ale-
 xandrino prohibita in cibis, sub ex-
 communicationis poena. Scappius
 scriptor Italicus in conviviorum ad-
 paratu eas commendat, si intra tem-
 pus, quod a vere ad autumnum de-
 currit, capiantur. Conficit ex iis
 dem et artocrea, quae apud Am-
 brosinum vide. In Brasilia capta a-
 liquando tam magna, ut sola octua-
 ginta hominibus sufficeret. Carnes
 lardo distinctas et tostas comede-
 bant, sapor vitulinae erat.

De *Vsu in medicina* ita *Plinius*:
 Marinarum carnes admistae rana-
 rum carnibus, contra salamandras
 praeclare auxiliantur. Neque est te-
 studine aliud salamandrae adversus.
Sanguine alopeciarum inanitas et
 porrigo, omniaque capitis ulcera
 curantur. Inarescere autem cum o-
 portet, lentaque abluui. Instillatur
 et dolori aurium cum lacte mulierum.
 Adversus comitiales morbos mandit-
 tur cum polline frumenti. Miscetur
 autem sanguis heminis tribus aceti,
 hemina vini addita his, et cum hor-
 deacea farina, aceto quoque admi-
 sto, ut sit, quod devoretur fabae ma-
 gnitudine. Haec singula et matuti-
 na et vespertina dantur, dein post ali-
 quot dies vespera. Comitibus in-
 stillatur ore diducto his, qui modi-
 ce corripiantur. Spasmo cum casto-
 reo clystere infunditur. Quod si
 dentes per annos colluantur testudi-
 num sanguine immunes dolore fiunt.
 Et anhelitus discutit, quasque ortho-
 pneas vocant, ad has in polenta da-
 tur. *Fel testudinum* claritatem ocu-
 lorum facit, cicatrices extenuat,
 tonsillas et anginas, et omnia oris vi-
 tia. Privatim nomas ibi, item arden-
 tium testium. Naribus illitum, comi-
 tiales erigit, attollitque. Idem cum
 vernatione anguim aceto admisto,
 unice purulentis auribus prodest.
 Quidam bubulum fel admiscunt, de-
 coctarumque carnum testudinis suc-
 cum, addita aeque vernatione an-
 guim. Sed diu in vino testudinum
 excoquunt. Oculorum quoque vitia
 omnia fel inunctum cum melle e-
 mendat, suffusiones etiam marinae
 fel cum fluvialis sanguine et lacte

Aelian. H.
A. l. 4. c. 28
Vsu in
Cibus
Bellon ob-
serv. l. 2.
c. 68.
Scappius
de re cibis
l. 5. c. 180.

Vsu in
Medicina
Plin. H. N.
l. 23. c. 4.

Locus.
Pausan. in
Atticis.
Generatio.

Aristot. H.
A. l. 5. c. 33

Plin. H. N.
l. 9. c. 10.

Plutarch.
l. Ultra
prudens.

Petrus
Martyr. l.
9. dec. 2.

Plin. H. N.
l. 9. c. 10.
Aristot. H.
A. l. 8. c. 25

Oppian.
Halicur.
l. 1.

mulierum. Capillus mulierum inficitur felle. Salamandras et succum bibisse fatis est. Apud alios invenies, *cerebrum* cum croco et sale Aegyptio bene ad aperiendum uterum supponi. *Pupillas* auro inclusas caliginem oculorum pellere. *Sanguinem* aridum cum cymino silvestri demorsis a vipera exhiberi. *Hepar* in lacte muliebri tritum, et cum unguento irino et vino subactum, in purgamentis puerperii educendis commendari. Quidam ova in morbo epileptico exhibent.

Est earum et in aliis usus. Nam olim postes teguminibus exornabantur. Taprobanae insulae incolae A. I. 13. c. iisdem culmina domorum tegebant: Chelonophagi vero, pro navigiis, vasis aquaticis, et tentoriis utebantur. Infantes recenter nati in eis lavabantur: Barbaris ad fluvium Gambrascutorum loco inserviunt. Turcae denique ex testis pellucidis gladiatorum manubria fabricant.

Differentiae a magnitudine et figura sumuntur. In Taprobana una centum tria pondo pependit earum, quae in mari rubro, testa amplam alicuius aedificii ianuam adaequat. Apud Aelianum in India decem leguminum modios capit. *Figuram* si attendas, aliae sunt oblongiores, quae pelagiae, aliae rotundiores, quae littorales. Troglodytae, *verba sunt*

Plinii, cornigeras habent, ut in lyra, annexis cornibus latis, sed mobilibus, quorum in natando remigio, se adiuvant. Costium id genus vocatur, eximiae magnitudinis, sed rarum. Namque scopuli praecuti Chelonophagos terrent. Troglodytae, autem ad quos adnatant, tamquam sacras adorant. Hermolaus Barbarus *Cheletas* vocari iubet, id est, Equites, quod cornibus non aliter utantur, ac isti calcaribus.

Cardanus cuiusdam generis meminit, quod corio veluti praeparato tegitur, demtisque cum capite pedibus cheli assimilatur. Dorsum sex veluti tabellis simul iunctis constat, et cauda, inquit Ambrosinus, similis est illi parti citharae, cui Collopes intrudi solent, ad tendendum et la-

xandum nervos. Marcgravius duas Marcgr. d. describit, quarum una *Iurucua* Bra- 1.6. c.413. filianis, altera *Iurucua* loco pedum, inquit ille, habet quasi alas, anteriorum quidem quamlibet sesquipedem circiter longam, posteriores vero breviores, *caudam* acutam conicam, *oculos* nigros magnos, *os* edentulum et instar rostri volucrum. Habui, quarum testae tres pedes erant longae, duas latae et supra. *Costis* ipsius inferuntur testae, ad quodlibet latus octo, anteriores breviores, mediae longiores, posteriores iterum breviores. *Ova* illarum comeduntur, uti et caro. Ponunt autem ova ad litus maris, foveam in arena facientes, et dein arena tumulantes. Saepius inveni vestigia earum ex mari egredientium, et terra abeuntium. Reperiuntur autem variae magnitudinis. Habui, quarum longitudo erat quatuor pedum, latitudo trium, tantae molis, ut a quatuor robustis viris vix possent moveri. Variis figuris geometricis, testae quasi insculptae visuntur. Quaedam testam nigram habent splendens, flavis lineis et figuris egregie interstinctam, aliae aliter conformatae. *Iuruta Cadago d'agoa* Lusitanis, minor est reliquis testudinibus: *Testa* superior decem digitorum habet longitudinem, latitudinem autem novem, convexitate considerata. Inferior testa novem digitos longa, quatuor et semis lata et plana, Ellypticam autem figuram habet superior. Infra testam se abscondere potest, et collum rursus ad trium digitorum longitudinem foras extendere. *Caput* tres digitos crassum, et paullo oblongius, *nasus* elevatus et acuminatus. *Os* amplum, *ocul* nigricantes, pupilla nigra. In pedibus quatuor *ungues* oblongi, nigri, cauda brevis acuminata, cutis rugosa et quasi squamis constaret. *Testa superior* fusca, inferior flavescens. *Ova* ponit subrotunda, dimidii gallinae magnitudine, testa alba ut ova gallinarum, boni saporis, si frixentur. Comedi aliquoties. *Tantum Marcgravius.*

AP.

Hippocr.
l. 1. de
morbis
mulier.

Aelian. H.
A. I. 13. c.
38.
Diodor.
Sicul. l. 4.

*Differen-
tiae.*
Scalig. Ex-
erc. 196.
Fellon. ob-
serv. l. 2.
c. 68.
Aelian. H.
A. I. 13. l.
c. 37.

Plin. H. N.
l. 9. c. 10.

Cardan. de
rer. variet.
l. 7. c. 37.

Nie
Hist.
l. 9. c.

De Dante et Cappa.

Nierenb.
Hist. Exot.
1.9.c.65

Sui generis animal *danta* est, aliqui *Indicapam* vocant, alii *tapiroussu*, alii *doueanare*, ut *Lerius* scribit, sed multis similis. Mulares habet *ures*, vitulina *labra*, *rostrum* superius propendet per palmum superius, attollit, cum irascitur, pene reliqua membra diversae bestiae similia, sed plerumque vitulo conformiora. *Cornu* caret. *Ungula* iuvat dolorem cordis, pellis loricatae usum supplet, impenetrabilis est ictibus. Duo *ventriculos* habet, unus alimenta excipit, alter ignoto adhuc sacramento invenitur putrefactis lignis et virgulis plenus. Una auctoritas parsimoniae naturae excuset hic superfluitatem. Nescitur usus et finis huius ventriculi. Venator oportet, vulneret illam ante ingressum aquae, ibi enim morsu se defendit, et occidit canes. Didicisse phlebotomiam fertur ex hac bestia, homines doctos, namque cum crassescit, interna crura vulnerat a rundine resecta, eadem industria atque *Hippopotamus*.

Lerius de hac bellua sic narrat: Hanc *tapiroussu* adpellant, pilo subrubeo, atque promisso, vaccam magnitudine ac forma valde referentem. Attamen cum cornibus careat, sitque contractiore collo, auriculis longioribus et pendulis, siccioribusque tibiis ac gracilioribus, ungula continua, et asini ungulae persimili, merito quis eam vaccae asinique naturae participem esse diceret. Difert nihilominus ab utroque plurimum, quod et brevissimam gerat caudam, obiterque hic monendus est lector, permulta in America gigni animantia, quae omnino sine cauda sint, et dentes habeat multo acutiores, nec hominibus propterea quidquam periculi ab ea potest creari, cum in fuga potius, quam in viribus salutem ponere consueverit. Eam barbari sagittis confixam, ut et alias plerasque interficiunt, aut fossa excavata, muscipulis seu aliusmodi

ingeniose fabrefactis venari solent. Caeterum fera illa magno est in pretio apud barbaros, pellis gratia, quam simul atque illi detraxerint, dorsi corium in orbem circumcidentes, ad solem exsiccant, in parmasque findi mediocri cadu magnitudine conformant, quibus in bello hostium excepta repellunt. Tantam vero duritiam pellis ad solem siccata contrahit, ut nullius ictu teli, quantumvis magno impetu vibrati, transigi posse facile credam. In Galliam duas huiusmodi parmas studiose afferebam, redeuntibus vero fames ita molesta fuit, ut omni comenatu absumto, ne cercopithecis et psittacis, eiusdemque generis animantibus exceptis, quae ex regione illa nobiscum advehebamus, parmacillae duae carbonibus impositae, fuerint etiam ad depellendam famem comedendae, quibus reliquae pelles, quae, ut hodie dicam loco, in navi erant, additae sunt. Porro *Tapiroussu* caro ad bubulae gustum fere accedit. Adpendo, quae *Franciscus Hernandezus* de *dantis* scribit. Mediocrium mularum aequant magnitudinem, fulvo teguntur pilo, et firma impenetrabili vestiuntur pelle. Capiuntur in canibus, sed diligerter cavendum, ne prius confugiant ad flumina, in quibus sese adversus illos vehementius tuentur. Carnes eorum, ac praecipue pedum, si probe coquantur, gustu suaves sunt, ac bonum alimentum praestant, offenduntur autem haec animalia non una in parte continentis.

Cappa dicitur animal asino grandius, nigrum, villosum, ferox, canibus quoque infestum. Obvium quemque raptat, non secus, ac lupus pecudem. Forma pedum insolens. *Ungula* similis est calceo Gallico, a fronte lata, rotunda, non scissa, a calcari acuta. Aspectum humanum formidat. Fortasse hoc est animum animal *Francisci Hernandi*, et ex *dantarum* genere, de quibus iam dixi. CA-

Nierenb.
Hist. Exot.
1.9.c.71.

Nier
Hist.
1.4.

Ider
1.74.

Nier
1.9.8.